

20.01–5.03.2017

ABRAHAM OSTRZEGA

Zachęta — Narodowa Galeria Sztuki
pl. Małachowskiego 3

Cmentarz Żydowski przy Okopowej
ul. Okopowa 49/51

19.01–5.03.2017

Zachęta — Narodowa Galeria Sztuki

Abraham Ostrzega

kuratorzy: Hanna Wróblewska (Zachęta), Michał Laszczkowski (Fundacja Dziedzictwa Kulturowego)

współpraca: Julia Leopold, Aleksandra Zientecka

identyfikacja wizualna: Jakub de Barbaro

artyści: Hubert Czerepok, Małgorzata Niedzielko, Katarzyna Rotkiewicz-Szumska, Krzysztof Wojciechowski oraz Abraham Ostrzega

kontakt dla mediów: Olga Gawerska, rzecznik@zacheta.art.pl, tel. 603 510 112

zdjęcia prasowe: www.zacheta.art.pl/prasa (dostępne po zalogowaniu)

Punktem wyjścia wystawy jest twórczość żydowskiego rzeźbiarza i animatora kultury działającego w przedwojennej Warszawie — Abrahama Ostrzega. Uczeń Henryka Kuny znany był przede wszystkim jako autor rzeźby sepulkralnej — nagrobków, z których kilkadziesiąt przetrwało na Cmentarzu Żydowskim na Woli. Członek m.in. przedwojennego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych (debiutował na wystawie w Zachęcie w 1910 roku) oraz inicjator Żydowskiego Towarzystwa Krzewienia Sztuk Pięknych, wraz z Władysławem Weintraubem prowadził też Atelier Zdobnictwa Artystycznego. W trakcie wojny współzakładał spółdzielnię artystyczną w getcie. Jak wielu innych artystów żydowskich zginął w obozie w Treblince. Twórca nagrobków sam stał się jedną z tysięcy ofiar bez grobu.

Spuścizna rzeźbiarska Abrahama Ostrzega zachowana została do naszych czasów w formie szczątkowej. Oprócz kilku rzeźb kameralnych rozproszonych w muzeach i zbiorach prywatnych w kraju i za granicą największy zespół jego dzieł znajduje się na Cmentarzu Żydowskim na Woli w Warszawie. Podejmowane próby typologii rzeźb nagrobnych artysty wskazują na trzy główne kierunki jego twórczości sepulkralnej: nagrobki o formach architektonicznych (m.in. najbardziej znana realizacja — Mauzoleum Trzech Pisarzy, nagrobki w stylu „biblijnym” wykorzystujące motywy ornamentów roślinnych), nagrobki modernistyczne oraz nagrobki tradycyjne dekorowane motywami figuralnymi i komemoratywne pomniki figuralne, które to właśnie przyniosły mu największą sławę. Znany był jako ten, który mimo zakazów kanonicznych dotyczących przedstawień usiłował do swych kompozycji wprowadzać motywy figuralne, twarze, dłonie.

W ramach przygotowań do tego projektu Fundacja Dziedzictwa Kulturowego przeprowadziła jesienią ubiegłego roku renowację 24 nagrobków jego autorstwa sfinansowaną ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Biura Stołecznego Konserwatora Zabytków. Jednak wystawa w Zachęcie nie przedstawia ani dokumentacji dzieł, ani zabiegów konserwatorskich. Postać Ostrzega jest obecna poprzez dzieła współczesnych artystów z różnych generacji i działających w rozmaitych mediach (Huberta Czerepoka, Małgorzaty Niedzielko, Katarzyny Rotkiewicz-Szumskiej, Krzysztofa Wojciechowskiego), którzy w autorski sposób zmierzali się z jego dziełem i historią, twórczo interpretując interesujące dla nich wątki. Identyfikację graficzną wystawy przygotował Jakub de Barbaro. W jej ramach powstała również rozdawana na wystawie mapa odsyłająca na cmentarz przy ul. Okopowej, gdzie realizacje Ostrzega można obejrzeć w ich naturalnym otoczeniu.

Hubert Czerepok (ur. 1973) — autor obiektów, filmów i fotografii. Na wystawę przygotował instalację świetlną na fasadę Zachęty: imię i nazwisko żydowskiego rzeźbiarza (jednocześnie tytuł projektu) wpasowane zostało w tympanon Zachęty, zastępując napis „Artibus”.

Małgorzata Niedzielko (ur. 1959) — rzeźbiarka. Stworzyła model zaginionego modelu jednego z dwóch projektów pomnikowych Abrahama Ostrzega — pomnika ku czci twórcy języka esperanto Ludwika Zamenhafa, który miał stanąć w Białymstoku. Projekt nie został zrealizowany, choć podobno w miejscu jego usytuowania wkopano dokument erekcyjny.

Krzysztof Wojciechowski (ur. 1947) — artysta tworzący w obszarze fotografii, zajmujący się czarno-białą, tzw. czystą fotografią, autor obiektów i instalacji fotograficznych. Na wystawie przywołuje swój cykl zdjęć rozpoczęty w latach dziewięćdziesiątych na cmentarzu żołnierzy radzieckich na Ochocie — dokumentujący proces odzyskiwania tożsamości poległych żołnierzy. Identyczne surowe słupki — numery na kwaterach — zostają oznaczone przez rodziny tabliczkami, na których prócz nazwisk, pochodzenia, dat pojawiają się także zdjęcia twarzy.

Katarzyna Rotkiewicz-Szumska (ur. 1958) — malarka i współtwórczyni Teatru Cinema z siedzibą w Michałowicach. Na wystawę przygotowała mobilną instalację malarską — rodzaj symbolicznego pomnika dla Abrahama Ostrzega. Obrazy zainspirowane są fragmentami nagrobków Ostrzega, zwłaszcza motywem skrzydeł i piór. Oprócz tego powstały serie portretów klientów Ostrzega (tych anonimowych, i tych znanych), którzy zamawiali u niego nagrobki rodzinne.

Wystawę będzie można oglądać do 5 marca. W jej finale, 2 marca w Zachęcie odbędzie się jednodniowa konferencja według koncepcji profesora Jerzego Malinowskiego *Wokół życia i twórczości Abrahama Ostrzega*, organizowana we współpracy z Polskim Instytutem Studiów nad Sztuką Świata.

Prace konserwatorskie sfinansowane ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Wystawa zorganizowana została w ramach obchodów 75 rocznicy Akcji Reinhardt i Zagłady Żydów Polskich dokonanej przez niemiecką III Rzeszę.

Ekspozycja w Zachęcie stanowi dopełnienie projektu restauracji nagrobków Abrahama Ostrzega na Cmentarzu Żydowskim. Chcemy, by widzowie oglądali je w naturalnym otoczeniu. Dlatego zachęcamy do odwiedzenia Cmentarza Żydowskiego.

CMENTARZ ŻYDOWSKI
PRZY ULICY OKOPOWEJ W WARSZAWIE
ul. Okopowa 49/51
cmentarz jest dostępny dla zwiedzających:
poniedziałek – czwartek: 10–17
(w okresie jesienno-zimowym do zmroku)
piątek: 9–13
sobota oraz dni świąt żydowskich: nieczynne
niedziela: 11–16

ZACHĘTA – NARODOWA GALERIA SZTUKI
pl. Małachowskiego 3, Warszawa
wtorek – niedziela godz. 12–20
czwartek – wstęp wolny
kasa biletowa czynna do godziny 19.30

W RAMACH PROJEKTU BĘDZIE OBOWIĄZYWAŁ WSPÓLNY BILET UPOWAŻNIAJĄCY ZARÓWNO DO WEJŚCIA NA WYSTAWĘ W ZACHĘCIE, JAK I DO ZWIEDZANIA CMENTARZA ŻYDOWSKIEGO.

Od artystów

Małgorzata Niedzielko

Inicjatywa budowy pomnika Ludwika Zamenhofs (Doktora Esperanto) w Białymstoku pojawiła się w połowie 1930 roku. Wystąpił z nią Białostocki Związek Esperantystów. Monument miał być ozdobą tego miasta.

Projekt pomnika o wysokości 12 metrów przedstawiał Wieżę Babel, symbolizującą jeden, wspólny dla wszystkich ludzi na Ziemi język, zwieńczoną pięciopromienną gwiazdą — widniejącą na fladze esperanto.

Autorem projektu był Abraham Ostrzega — warszawski rzeźbiarz związany z Białymstokiem, gdzie uczęszczał do żydowskiej szkoły wyznaniowej. Po Wieży Babel pozostało jedno zdjęcie przedstawiające gipsowy model monumentu i prawdopodobnie ukryta w ziemi szklana tuba z aktem erekcyjnym.

Na podstawie fotografii bardzo słabej jakości podjęłam się rekonstrukcji makiety Wieży Babel. Najtrudniejsza okazała się identyfikacja figury zwierzęcia wieńczącego pomnik. Analiza ikonograficzna ocalałych dzieł Ostrzegi umożliwiła odtworzenie tej rzeźby.

Katarzyna Rotkiewicz-Szumaska

Atelier Zdobnictwa Artystycznego We wstępie do katalogu prac Abrahama Ostrzegi profesor Majer Bałaban pisze: „Surowy nakaz Pisma św.: Nie zrobisz sobie żadnego obrazu ni podobizny, rozmaicie rozumiany był w długich okresach dziejów żydowskich. Obrazy cherubinów o sześciu skrzydłach, kreślone nam przez proroka Jezajasza, jako też wykopaliska poczynione [...] w Palestynie wskazują, że ornamentyka figuralna i to wyraźnie ludzka, zdobiła ściany, czy też posadzki naszych świątyń i synagog na ziemi ojców”. Abraham Ostrzega korzystając z tej historycznej pamięci, próbował przemycić wizerunek człowieka do swoich rzeźbiarskich nagrobków. Twarze jego postaci, przysłonięte gestem smutku lub rozmyte przez żałobny całun są szkicem, który posłużył mi do nałożenia kolejnej warstwy niepewności. Punktem wyjścia do portretów były zdjęcia przedwojennych mieszkańców Warszawy żydowskiego pochodzenia. Raczej z warszawskiej ulicy — to przyszli klienci śmierci, ale śmierci udomowionej, pojedynczej, a nie ofiary Szoah. W mapę twarzy wpisane są nasze indywidualne życiowe drogi i drogi naszych przodków. Jest też w nie wpisane pewne przekroczenie — nasza przyszłość. Uzurpacja, którą tak łatwo ośmieszyć, a która bardziej przynależy do kompromitującej czynności czytania przyszłości z linii papilarnych dłoni. Moje portrety są bardziej udostępnione niż wystawione na pokaz. Udostępnione, bo jeszcze niepełne, nie gotowe do pokazania. I pewnie takie już pozostaną. Wypełnione są przekroczeniem i uzurpacją. Znamy historię, jej lęki i horror. Niektórzy nazywają to końcem historii. Domyślamy się więc losu osób portretowanych. Ja jednak chciałam schować się za Abrahamem Ostrzegą, tak jak on chował swoje postacie za macewą.

Katarzyna Rotkiewicz-Szumaska, *Portret kobiety*, 2013, olej na płótnie, fot. dzięki uprzejmości artystki

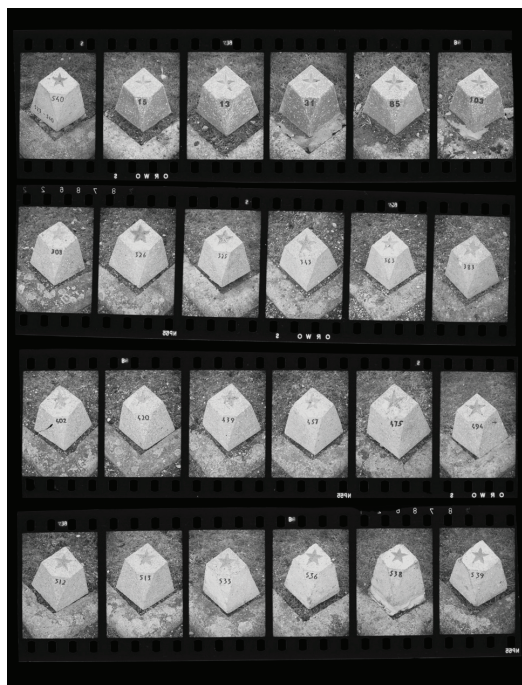
Katarzyna Rotkiewicz-Szumaska, *Powolne znikanie*, 2013, olej na płótnie, fot. dzięki uprzejmości artystki

Katarzyna Rotkiewicz-Szumaska, *Leżąca w śniegu*, 2013, olej na płótnie, fot. dzięki uprzejmości artystki

Małgorzata Niedzielko, *Wieża Babel* (w trakcie realizacji), 2017, obiekt, dzięki uprzejmości artystki

Krzysztof Wojciechowski

Ludzie zredukowani do numerów zajmują mniej miejsca.

Krzysztof Wojciechowski, *Bez tytułu*, 2006-2016,
wydruk cyfrowy, fot. dzięki uprzejmości artysty

Hubert Czerepok

ABRAHAM OSTRZEGA
ABRAHAM OSTRZEGA

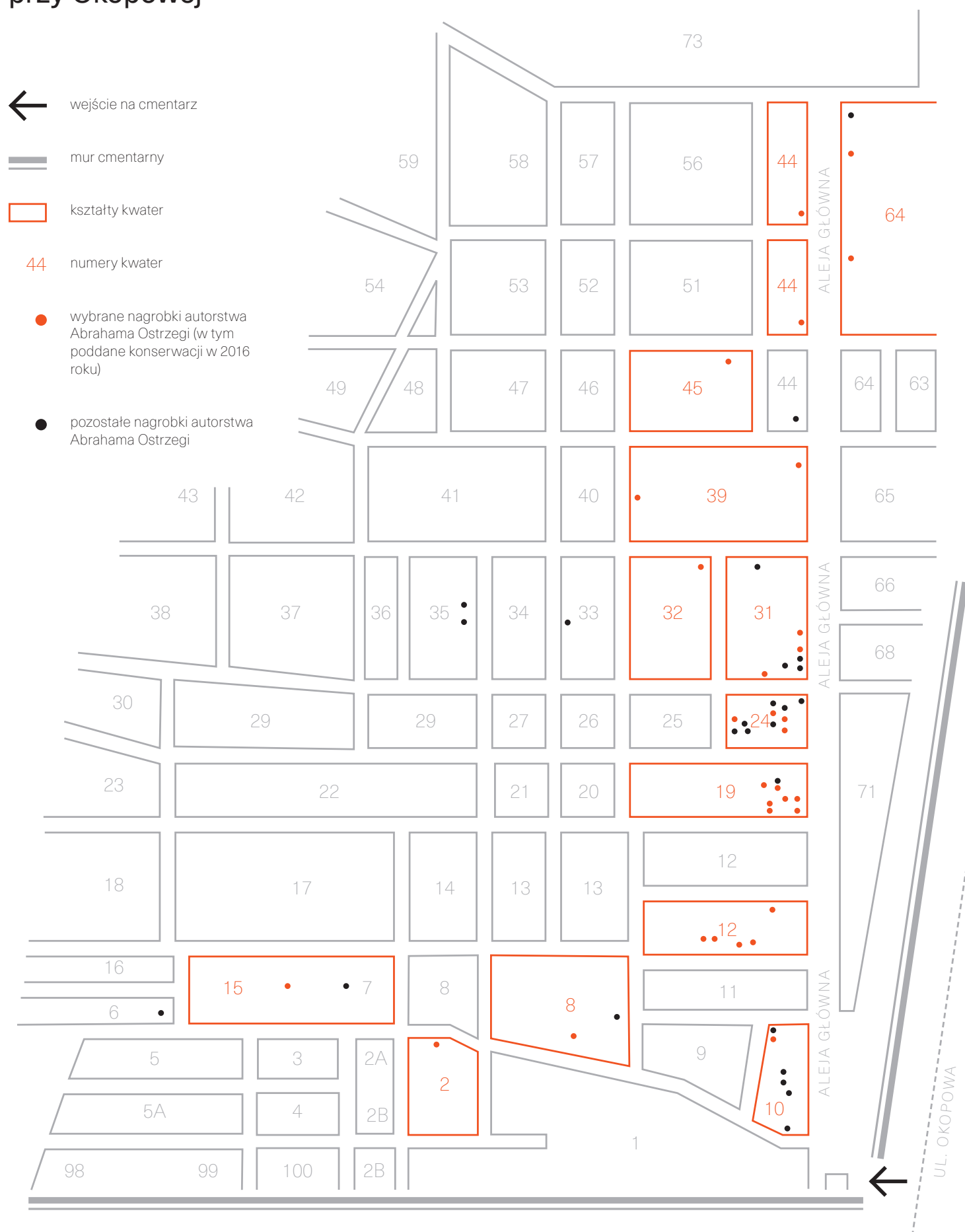
ABRAHAM OSTRZEGA

ABRAHAM OSTRZEGA

Hubert Czerepok, *Abraham Ostrzega*, wizualizacja i projekty neonu,
2016-2017, dzięki uprzejmości artysty

Rozmieszczenie nagrobków zrealizowanych przez Abrahama Ostrzegę na Cmentarzu Żydowskim przy Okopowej

Kwata 2

A. Nagrobek Heleny z Weingoldów Kranc (rok powstania 1926)

Kwata 6

- **Nagrobek Zofii ze Szmidtów Mandel (1937)**

Kwata 8

A. Nagrobek Frajdy z Apfelbaumów Freudenberg (1933)

- **Nagrobek Gitli Prywes (1933)**

Kwata 10

A. Nagrobek Wacława Wiślickiego (1936)

Wacław Wiślicki, polityk, działacz społeczny i gospodarczy, przemysłowiec, poseł na Sejm RP I, II, III i IV kadencji, m.in. Prezes Centrali Żydowskich Związków Kupieckich.

- **Nagrobek Zygmunta Bychowskiego (1935)**
Zygmunt Bychowski, lekarz neurolog, działacz społeczny i polityczny.
- **Nagrobek Horacego Hellera (1930)**
Horacy Heller, filantrop, działacz przemysłu drzewnego, właściciel Towarzystwa Przemysłowo Handlowego „Horacy Heller”, do którego należała kamienica przy ul. Karowej 14/16.
- **Nagrobek Eliasza Tenenbauma (1935)**
Eliasz Tenenbaum, kupiec i przemysłowiec, był organizatorem importu surowców tytoniowych do Polski, współzakładał fabryki tytoniowe „Syrena” i „Bracia Polakiewicz”.
- **Nagrobek Rojzy Siwak (1936)**
- **Nagrobek Noe Dawidsona (1929)**
Noe Dawidson, lekarz okulista, działacz syjonistyczny.

Kwata 12

A. Nagrobek Fejgi Elterman (1928)

B. Nagrobek Olka Hirszfelda (1927)

Olek Hirszfeld, zmarł jako 11-latek.

C. Nagrobek Sary Perle (1927)

D. Nagrobek Aleksandra Grosswirtha (1927)

E. Nagrobek Rity Goriefów (1926)

Kwata 15

A. Nagrobek Berty Dembiny (1934)

- **Nagrobek Anny Kinsin (1933–1934)**

Kwata 19

A. Nagrobek Malwiny z Hirsbergów Koenigstein (1928)

B. Nagrobek Karola Himmelfarba (1927)

Karol Himmelfarb, właściciel fabryki obuwia „Stoń”, popełnił samobójstwo.

C. Nagrobek Felicji z Korngoldów Kon i Fryderyki z Czlenowów Korngold (1929)

D. Nagrobek Samuela Wolmana (1929)

E. Nagrobek Jana Sieroty (1928)

Jan Sierota, współwłaściciel domu ekspedycyjno-towarowego „Extrans”.

F. Nagrobek Heleny z Amsterdamskich Arciszewskiej (1927)

G. Nagrobek Zofii Pave (1930)

- **Nagrobek Ludwika i Róży Neumanów (1933)**

Kwata 24

A. Grób rodzinny Witolda i Reginy z Rosenbaumów Simchowiczów (1932)

B. Nagrobek Róży ze Szwajcerów Orzech (1933)

C. Nagrobek Aleksandra Hochgemain-Homańskiego (1931)

Aleksander Hochgemain-Homański, adwokat.

D. Grób rodzinny Beniamina i Hendli z Helferów Rykwertów (1936)

Beniamin Rykwert, prezes Fundacji Synagogi im. Nożyka w Warszawie.

- **Nagrobek Henryka Ettingera (1931)**
Henryk Ettinger, adwokat, obrońca uczestników rewolucji 1905, członek Komisji Kodyfikacyjnej, w ramach której przygotowywany był kodeks karny wprowadzony w 1932, nazwany później Kodeksem Makarewicza.
- **Grób rodzinny Władysława i Ireny z Jezierskich Pinczewskich (1932)**
- **Nagrobek Stefanii z Feigenbauów Giterman (1932)**
- **Nagrobek Sary Gutweinówny (1932)**
- **Nagrobek Bali z Meitlisów Potok (1932)**
- **Nagrobek Natalii z Fogelsonów Steinbergowej (1932)**
- **Nagrobek Otylii Grauberg-Rosentalowej (1931)**
Otylia Grauberg-Rosentalowa, dr medycyny, lekarz neurolog, m.in. lekarz miejski w szpitalu Św. Stanisława.

Kwata 31

A. Nagrobek Bejnisza Michalewicz (1929)

Bejnisz Michalewicz (ps. Józef Izbicki), działacz Bundu, pedagog i publicysta. Za działalność nielegalną zesłany do Połtawy, a następnie, wskutek recydywy, na pięć lat w okolice Archangielska. Założyciel i przewodniczący Centralnej Rady Szkolnictwa Żydowskiego, współpracownik pism „Lebens-Fragen” i „Folks-Cajtung”.

Kwata 31 C.D.

B. Nagrobek Leona Koprowskiego-Leskiego (1936)

Leon Koprowski-Leski, publicysta, redaktor gazety „Der Moment”.

C. Nagrobek Teresy Rosenbaum (1934)

- **Grób rodzinny Maurycego i Franciszki Fuksów (1927)**
Maurycy Fuks, adwokat.
- **Nagrobek Abrahama Goldberga (1934)**
Abraham Goldberg, dziennikarz. Początkowo współpracował z pismami rosyjskimi, w 1908 rozpoczął pracę w „Hajncie”, gdzie był m.in. redaktorem naczelnym czy sprawozdawcą sejmowym. Należał do Komitetu Centralnego Organizacji Syjonistycznej.
- **Nagrobek Hirsza Dawida Nomberga (1932)**
Hirsch Dawid Nomberg, pisarz, publicysta, działacz społeczny i polityczny. Początkowo pisał po hebrajsku, następnie pod wpływem Pereca przeszedł na jidysz. Poseł na Sejm Ustawodawczy 1919. Współtwórca związku Literatów i Dziennikarzy Żydowskich w Polsce.
- **Nagrobek Aleksandra Berkenheima (1933)**
Aleksander Berkenheim, działacz spółdzielczy i samorządowy, po rewolucji lutowej 1917 wybrany wiceprezydentem Moskwy. Z ramienia rządu Aleksandra Kiereńskiego prowadził negocjacje z premierami Wielkiej Brytanii i Francji. Po zwycięstwie rewolucji bolszewickiej wyjechał do Polski, gdzie organizował żydowski ruch spółdzielczy, m.in. stał na czele Związku Żydowskich Towarzystw Spółdzielczych.

Kwata 32

A. Nagrobek Wincentego Raabe (1928)

Wincenty Raabe, przedsiębiorca, wydawca i kupiec, działacz socjalistyczny. Członek SDKPiL, uczestnik rewolucji 1905.

Kwata 33

- **Nagrobek Samuela Goldflama (1933)**

Samuel Goldflam, lekarz neurolog, opisał miastenię (zwaną chorobą Erba-Goldflama). Działacz społeczny, kolekcjoner i mecenas sztuki. Właściciel bezpłatnej polikliniki dla ubogich chorych, współwłaściciel i dyrektor Zakładu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych Żydów „Zofiówka” w Otwocku. Autor około 100 publikacji naukowych.

Kwata 35

- **Grób rodzinny Bolesława, Bronisława i Zdzisława Eigerów (1925)**
Bolesław, fabrykant, radny m.st. Warszawy; Bronisław, brat Bolesława; Zdzisław, syn Bolesława, popełnił samobójstwo.
- **Grób rodzinny Hermana i Franciszki z Lichtenbaumów Fuksów (1930)**
Herman Fuks, absolwent Politechniki Ryskiej, korporant Weleccji, członek Zarządu Spółki Akcyjnej Warszawskie Zakłady Przemysłowe Wyrobu Drożdży i Spirytusu.

Kwata 39

A. Nagrobek Teresy Rosenbaum (1934)

B. Nagrobek Ity Gitli Turkow (1930)

Kwata 44

A. Mauzoleum I.L. Pereca, J. Dinezona, S. An-skiego (1924)

Ischok Lejb Perec, pisarz, jeden z głównych twórców literatury jidysz, adwokat i działacz społeczny, krytyk literacki i teatralny; Jakub Dinezon, pisarz publikujący w języku jidysz, działacz społeczny i oświatowy; Szymon An-ski (Szłome Zajnfeld Rapoport), pisarz, publicysta i badacz folkloru żydowskiego, publikował w języku rosyjskim i jidysz. Był autorem m.in. legendy dramatycznej *Dybuk* oraz pieśni *Di Schwue* (Przysięga), która stała się hymnem Bundu.

B. Nagrobek Estery z Rozenfeldów Pave (1924–1925)

- **Grób rodzinny Adama i Balbiny Eizenbett (1931)**

Kwata 45

A. Nagrobek Uriego Nissana Gnessina (1938)

Uri Nissan Gnessin, pisarz, jeden z pionierów literatury nowohebrajskiej. Debiutował w 1904 tomem opowiadań *Cienie życia*. Jego opowiadania są lekturą szkolną w Izraelu.

Kwata 64

A. Mauzoleum Magnusa Kryńskiego (1930)

Magnus Kryński, publicysta, wydawca i pedagog, wydawał pierwsze żydowskie czasopismo ilustrowane poświęcone literaturze i sztuce „Roman Cajtung”. Współtworzył istniejącą w latach 1910–1939 gazetę „Der Moment”. Był twórcą pierwszego żydowskiego gimnazjum.

B. Nagrobek Józefa Hopfenstanda (1925)

Józef Hopfenstand, kupiec i przemysłowiec, dyrektor kasy kredytowej.

- **Grób rodzinny Jakuba i Flory z Kołtońskich Lichtenbaumów (1926–1927)**

Jakub Lichtenbaum, działacz syjonistyczny, redaktor „Izraelity”, zmarł w getcie warszawskim.

Kalendarz wydarzeń

21 stycznia (sobota), godz. 12.30
Wieża babel. Warsztaty z cyklu „Co robi artysta?”
Dla rodzin z dziećmi z autyzmem

Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki
bilety: 18 zł (bilet rodzinny)
warsztaty skierowane do rodzin
z dziećmi z zaburzeniami ze spektrum autyzmu
obowiązują zapisy

godz. 12.30 (dzieci w wieku 4–6 lat)
godz. 15.00 (dzieci w wieku 7–12)
czas trwania zajęć: 90 minut
prowadzenie: Agnieszka Szostakiewicz
zapisy: przez formularz zgłoszeniowy
na zacheta.art.pl
lub tel. 22 556 96 42

Na świecie żyje obecnie 7 miliardów ludzi, którzy mówią aż w 7 tysiącach języków! Myślicie, że wszyscy ci ludzie zmieściliby się w jednym mieście? A gdyby było ono bardzo, bardzo wysokie? Według historii o wieży Babel ludzie próbowali kiedyś zbudować takie miasto. Dogadywali się wtedy ze sobą, bo mówili tym samym językiem. Niestety, w pewnym momencie zaczęli porozumiewać się różnymi dialektami i dlatego nie zdołali dokończyć budowy. Pewien Polak, Ludwik Zamenhof, postanowił rozwiązać problem komunikacji między ludźmi i stworzył zupełnie nowy język, którym mogliby mówić wszyscy na świecie. Nazwał go esperanto. Czy teraz uda się już zbudować miasto dla wszystkich ludzi? Na zajęciach spróbujemy zbudować taką wieżę, w której udałoby się nam wszystkim zmieścić.

22 stycznia (niedziela), godz. 12.00
Śladami rzeźb Abrahama Ostrzega oprowadzanie
kuratorskie Michała Laszczkowskiego

Cmentarz Żydowski przy ul. Okopowej
wstęp wolny

Abraham Ostrzega (1889–1942), dziś niemalże całkowicie zapomniany rzeźbiarz i reformator sztuki żydowskiej, został unicestwiony w wyniku zapadłej 75 lat temu decyzji władz III Rzeszy o wymordowaniu Żydów europejskich. Przepadła także niemalże cała jego spuścizna artystyczna. Pozostały po nim rzeźby nagrobne w większości zgromadzone są na Cmentarzu Żydowskim przy ul. Okopowej w Warszawie. W 2016 roku większość z nich została poddana konserwacji, dzięki czemu resztki spuścizny artysty, które przetrwały do naszych czasów, zostały uratowane. Podczas spaceru będzie można zobaczyć różnorodny styl artysty i jego zmagania z obchodzeniem przepisów religijnych zakazujących pokazywania twarzy ludzkich.

Michał Laszczkowski — prezes Fundacji Dziedzictwa Kulturowego, współkurator projektu Abraham Ostrzega.

22 stycznia (niedziela), godz. 12.30
Wieża babel. Warsztaty rodzinne towarzyszące
Wystawie „Abraham Ostrzega”

Zachęta / sala warsztatowa
bilety: 18 zł (bilet rodzinny),
zbiórka w holu głównym
obowiązują zapisy

godz. 12.30: dzieci w wieku 4–6
godz. 15: dzieci w wieku 7–10 lat
prowadzenie: Agnieszka Szostakiewicz
uwaga: posiadanie karnetu rodzinnego
nie zwalnia z zapisywania się na warsztaty
zapisy: przez formularz zgłoszeniowy
na zacheta.art.pl
lub tel. 22 556 96 42

Na świecie żyje obecnie 7 miliardów ludzi, którzy mówią aż w 7 tysiącach języków. Myślicie, że wszyscy ci ludzie zmieściliby się w jednym mieście? Według biblijnej opowieści o wieży Babel ludzie, mówiący kiedyś jednym językiem, próbowali zbudować takie miasto. Pod koniec XIX wieku Ludwik Zamenhof postanowił rozwiązać problem komunikacji i stworzył zupełnie nowy język, którym mogliby posługiwać się wszyscy na świecie. Nazwał go esperanto. Na zajęciach spróbujemy zbudować wieżę, w której udałoby się nam wszystkim zmieścić.

Wokół życia i twórczości Abrahama Ostrzegi

Konferencja zorganizowana
we współpracy z Polskim Instytutem Studiów
nad Sztuką Świata (PISnŚŚ)

2 marca 2017

Zachęta — Narodowa Galeria Sztuki

sala multimedialna
wejście od ul. Burschego
wstęp wolny

10.00

Wprowadzenie
prof. Jerzy Malinowski (PISnŚŚ, UMK)

Sesja I 10.15–12.15

Wokół cmentarza
moderator: prof. Jerzy Malinowski

O żydowskim cmentarzu — zakazy, nakazy, zwyczaje
Jan Jagielski (ŻIH)

O życiu i twórczości Abrahama Ostrzegi
dr Urszula Makowska (IS PAN)

Ohel trzech pisarzy
dr Renata Piątkowska (MHŻP, PISnŚŚ)

Problemy w konserwacji rzeźby nagrobnej Abrahama Ostrzegi
Magdalena Olszowska

Sesja II 12.30–14

Wokół pomnika
moderator: dr Renata Piątkowska

Niezrealizowane idee. Projekty żydowskich pomników przed 1939 rokiem
dr Tamara Sztyma (MHŻP, PISnŚŚ)

Wieża Babel w Białymstoku?
Teresa Śmiechowska (ŻIH, PISnŚŚ)

Nie od razu pomnik zbudowano... Dzieje idei budowy pomnika Ludwika Zamenhofa w Białymstoku
Wiesław Wróbel (Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku)

Sesja III 15.30–17.30

Wokół problemu obrazowania
moderator: dr Tamara Sztyma

Środowisko rzeźbiarzy związanych z warszawską ASP
dr Anna Rudzka (ASP)

Postać i anioł w rzeźbie Abrahama Ostrzegi: złamanie zakazu obrazowania w żydowskiej sztuce nagrobnej czy kontynuacja tradycji wskazywania poza siebie?
Zuzanna Benesz-Goldfinger (MHŻP)

Rzeźby Marka Szwarca w latach 1910–1958: neoklasycyzm–ekspresjonizm–synteza
prof. Eleonora Jedlińska (UŁ, PISnŚŚ)

Metaloplastyka żydowska w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie (Boris Schatz, Marek Szwarc, Chaim Hanft, Joachim Kahane)
Joanna Turowicz (Muzeum Rzeźby im. X. Dunikowskiego w Królikarni)

POLSKI
INSTYTUT
STUDIÓW
NAD SZTUKĄ
ŚWIATA

